

NOTAT

06-11-2013

Sagsnr. 2013-7548

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Beskæftigelsesudvalg. Afgivelse af skriftligt indlæg i den danske præjudicielle sag, C-534/13, Kaltoft

1. Indledning

Kolding Byret har ved kendelse af 25. juni 2013 i retssagen FOA som mandatar for Karsten Kaltoft mod Billund Kommune forelagt 4 præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen. Spørgsmålene handler om, hvorvidt forskelsbehandling på grund af fedme er i strid med EU-retten på arbejdsmarkedet generelt eller særligt i forhold til en offentlig arbejdsgiver.

2. Sagens faktiske omstændigheder og juridiske problemstilling

Sagsøger Karsten Kaltoft blev afskediget fra sin ansættelse som dagplejer i Billund Kommune den 22. november 2010. FOA har på vegne af Karsten Kaltoft gjort gældende, at Karsten Kaltoft ved opsigelsen blev ulovligt diskrimineret på grund af sin fedme.

Karsten Kaltoft var fastansat som dagplejer i Billund Kommune i ca. 15 år og har i alle årene ikke vejset under 160 kg. Han har forsøgt at tabe sig, og har også taget imod tilbud fra arbejdsgiveren om økonomisk støtte til at gå i fitness og motionere.

Der er enighed mellem parterne om, at Karsten Kaltoft gennem hele sin 15-årige ansættelse ved dagplejen i Billund var fed, sådan som dette begreb defineres af WHO (World Health Organisation).

FOA anfører, at forskelsbehandling på grund af fedme er i strid med grundlæggende EU-rettigheder og nævner i den forbindelse EU-traktatens artikel 6, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) og EU's charter om grundlæggende rettigheder. Herudover henviser FOA til en række internationale konventioner og andre medlemsstaters forfatningsmæssige traditioner, som anerkender anti-diskrimination som en grundlæggende rettighed. Endelig gør FOA gældende, at Karsten Kaltofts fedme må anses som et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand.

Billund Kommune gør gældende, at opsigelsen hverken helt eller delvist var begrundet i Karsten Kaltofts fedme, og at der i øvrigt ikke gælder et forbud mod diskrimination på grund af fedme på det danske arbejdsmarked. Billund Kommune anerkender, at en eventuel opsigelse, der udelukkende er begrundet i fedme afhængig af omstændighederne i den konkrete situation kan udgøre en usaglig opsigelse i medfør af det overenskomstmæssige grundlag for Karsten Kaltofts ansættelse. Billund Kommune henviser til, at der efter kommunens opfattelse hverken i den primære eller i den sekundære EU-lovgivning er et forbud mod diskrimination på grund af fedme, ligesom der ikke gælder et EU-retligt princip herom.

Twisten i hovedsagen ved retten i Kolding drejer sig således om, hvorvidt opsigelsen var begrundet i Karsten Kaltofts fedme, og om der gælder et forbud mod diskrimination på grund af fedme i klinisk forstand på arbejdsmarkedet.

Byretten i Kolding har til brug for den videre behandling af sagen stillet fire præjudicielle spørgsmål til EU-Domstolen:

Spørgsmål 1. Er det i strid med EU-retten, således som denne eksempelvis udmønter sig i EU-Traktatens artikel 6 om grundlæggende rettigheder, generelt eller særligt for en offentlig arbejdsgiver at forskelsbehandle på grundlag af fedme på arbejdsmarkedet?

Spørgsmål 2. Er et eventuelt EU-retligt forbud mod forskelsbehandling på grund af fedme direkte anvendeligt mellem en dansk borger og dennes arbejdsgiver, som er en offentlig myndighed?

Spørgsmål 3. Såfremt Domstolen finder, at der i EU gælder et forbud mod forskelsbehandling på grund af fedme på arbejdsmarkedet generelt eller særligt for en offentlig arbejdsgiver, skal vurderingen af, om der er handlet i strid med et eventuelt forbud mod forskelsbehandling på grund af fedme, i givet fald ske i henhold til den delte bevisbyrde, således at en effektiv gennemførelse af forbuddet i de tilfælde, hvor denne forskelsbehandling godtgøres, kræver, at bevisbyrden pålægges indklagede/sagsøgte arbejdsgiver, jf. præmis 18 til præambelen i Rådets Direktiv 97/80/EF af 15. december 1997 om bevisbyrden i forbindelse med forskelsbehandling på grundlag af køn?

Spørgsmål 4. Kan fedme betragtes som værende et handicap, omfattet af beskyttelsen i Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv, og hvilke kriterier vil i givet fald være afgørende for vurderingen af, om en persons fedme konkret indebærer, at den pågældende er beskyttet af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af handicap i dette direktiv?

Sagen har først og fremmest betydning for fortolkningen af begrebet handicap i beskæftigelsesdirektivet. Sagen vedrører imidlertid også spørgsmålet om anvendelsesområdet for og det nærmere indhold af de EU-retlige grundrettigheder. Besvarelsen af de præjudicielle spørgsmål har derfor væsentlig betydning for reguleringen af det danske arbejdsmarked og spørgsmålet om rækkevidden af de EU-retlige grundrettigheder.

3. Regeringens stillingtagen

Efter regeringens opfattelse bør der afgives indlæg i sagen, hvori der argumenteres for:

- at fedme ikke er et beskyttet kriterium i beskæftigelsesdirektivet,
- at det ikke kan udelukkes, at fedme i en konkret situation kan betragtes som handicap i beskæftigelsesdirektivets forstand, i det omfang fedmen er forårsaget af en lægeligt diagnosticeret helbredelig eller uhelbredelig sygdom, når denne sygdom medfører en begrænsning som følge af bl.a. fysiske, mentale el-

ler psykiske skader, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre den berørte person i fuldt og effektivt at deltage i arbejdslivet på lige fod med andre arbejdstagere, og denne begrænsning er af lang varighed, og

- at EU-retten – i det omfang den måtte finde anvendelse på den konkrete sag – ikke i øvrigt indeholder et generelt forbud mod forskelsbehandling på grund af fedme.

Beskæftigelsesministeriet vil orientere Folketingets Europaudvalg om sagen, inden der afsiges dom.